

20.8.2014

Valtiovarainministeriö

LAUSUNTO KUNTALAIN HALLITUKSEN ESIITYSLUONNOKSESTA (VM065:00/2012)

Lakiluonnoksen periaatteet ja tavoitteet

Kuntalakiluonnoksen periaatteet ja tavoitteet joustavana, kannustavana ja paikalliset olosuhteet huomioivana, mahdollistavana lainsäädäntönä ovat kannattavia.

3 luku: valtion ja kunnan suhde

Kuntatalouden arvioiminen osana julkisen talouden kokonaisuutta kuntatalousohjelmalla on tarkoituksenmukaista. Ensisijaisen tärkeää on kuitenkin taata kunnan tehtävien ja rahoituksen tasapaino.

4 luku: valtuusto

Valtuuston toimikauden siirtäminen alkavaksi kesäkuun alusta sisältää sekä etuja että haittoja. Haittoina voidaan mainita uuden valtuuston joutuminen laatimaan tulevaa talousarviota välittömästi toimikauden alussa. Merkittävämpi hyöty on kuitenkin uuden valtuuston sitoutuminen tehtyihin päätöksiin heti toimikauden alusta alkaen.

5 luku: kunnan asukkaiden osallistumisoikeus

Pidämme tärkeänä asukkaiden ja palvelujen käyttäjien monipuolisia mahdollisuuksia ja keinoja osallistua kunnan toimintaan. Esimerkinomainen luettelo mahdollisista osallistumis- ja vaikuttamistavoista on kannatettava. Myös nuorison vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen kunnan päätöksenteossa on tärkeää. Keinovalikoimat tulisi kuitenkin kaikilta osin jättää paikallistasolla harkittavaksi.

6 luku: kunnan toimielimet

Laissa ei ole tarkoituksenmukaista nostaa esille toimielinorganisaatiomalleja. Näistä tilaaja-tuottaja-malli ei edes ole toimielinorganisaatiomalli vaan palvelujen järjestämis- ja tuottamismalli. Selkeintä olisi nykyllä lainsäädännön mukaan mahdollistaa erilaisten mallien kehittäminen ja käyttöönotto nostamatta mitään mallia erityisesti lain kirjaimen tasolle.

7 luku: kunnan johtaminen ja kunnanhallitus

Kuntastrategian korostaminen kunnan koko toiminnan johtamisen välineenä on nykyisessä, monimuotoisessa toimintaympäristössä tärkeää. Kuntastrategian velvoittavuuden tulee olla kuitenkin luonteeltaan poliittista ja toiminnallista eli sen tulee ohjata päätöksenteon valmistelua ja itse päätöksentekoa.

Poliittisen johdon toimintaedellytysten parantaminen kunnan tehtävien ja toimintakentän muuttuessa yhä haastavammiksi on tarkoituksenmukaista. Sen sijaan poliittisen johdon ja viranhaltijajohdon työnjako ja tehtävät on ilmaistu epäselvästi ja osin ristiriitaisesti lakiluonnoksen pykälä- ja perusteluteksteissä. 38 §:n mukaan ”Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta” kun taas ”kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.” Lisäksi vielä 41 §:n mukaan ”Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista valmistelua.” Lain perustelutekstissä on lisäksi todettu, että kunnanhallitus ”johtaa kunnan toimintaa käytännössä.”

Tärkeää on, että lain kirjaimen tasolla tai vähintäänkin perustelutekstissä selkeästi erotetaan viranhaltijoille kuuluva kunnan operatiivinen johtaminen ja valmistelu luottamushenkilöille kuuluvasta poliittisesta päätöksenteosta.

Johtajasopimuksen hyväksyntää valtuustossa ei pidä lainsäädännöksellä määrittää, vaan kunnalla on oltava mahdollisuus hyväksyä sopimus myös kunnanhallituksessa. Väljempi sääntely tältäkin osin mahdollistaa paikallisten olosuhteiden ja johtamiskulttuurin huomioimisen.

10 luku: luottamushenkilöt

Vaalikelpoisuudesta kunnanhallitukseen esitetään, että henkilö ei voisi olla samaan aikaan kunnanhallituksessa ja konserniyhtiön hallituksessa. Tämä säännösesitys on omiaan heikentämään lakiluonnoksessa korostettua konsernivalvontaa ja konsernin kokonaisuajattelua.

13 luku: kunnan talous

Kuntayhtymien alijäämien kattamissäännöksiin olisi syytä lisätä menettely, jossa kuntayhtymä velvoitetaan alijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen valmistelemaan osakaskuntien johdolla alijäämän kattamisen edellyttämät toimenpiteet.

Muilta osin Ylivieskan kaupungilla ei ole lakiluonnokseen huomautettavaa.

Ylivieskassa 20.8.2014

YLIVIESKAN KAUPUNGINHALLITUS

Terho Ojanperä
kaupunginjohtaja

Maritta Piili
kaupunginsihteeri